Celldömölk, 1941 június 21, szombat. Ára 12 fillér. XV. évfolyam, 25. szám.

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám 17.258.

Felelős [redacted] NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 6, ½ évre 3, ¼ évre 1·50 P. Megjelenik minden szombaton.

Családvédelem–nőtlenség–agglegényadó

Irta: Nádasdy Lajos

Mindenki előtt ismeretes, hogy legutóbb a törvényhozás elé terjesztettek egy törvényjavaslatot, mely „A házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról" címet viselt. Eltekintve attól, hogy címében „házassági törvény" szó van, kiegészítéséppen családvédelmi törvénynek is nevezhetnők, mert hiszen a családi élet tisztaságát, egészségen alapuló születését és a magyar fajtaság megőrzését akarja szolgálni és előszegülni. Ha pedig így nézzük ezt a törvényjavaslatot, nem maradhatunk el mellette szó nélkül. Már csak azért sem, mert nálunk a családvédelem igen sok hívőnek valóit hagy maga után. Látunk ugyan egyesületek, egyes kisebb csoportok, szövetségek és testületek részéről kisebb-nagyobb megmozdulásokat a családvédelem érdekében, de *sehol nem látjuk az átfogó és egész magyarságra kiterjedő egységes családvédelmi törvényt*, melyet végeredményében mégis csak a törvényhozás kötelessége volna alkotni.

Miért volna sürgős egy alapos, mindenre kiterjedő családvédelmi törvény alkotása? A *nemzet megvédése érdekében, azaz a nemzetnek a sír széléről való visszahozása érdekében.* Mindjárt megértjük, hogy ez nemcsak szólam és nagyoimondás, hanem véres valóság, ha áttekintjük az alábbi statisztikát.

	Élve születés	Halálozás	Term. szaporodás
1936	20.4	14.3	6.1
1937	20.2	14.2	6.0
1938	20.1	14.4	5.7
1939	19.9	13.7	6.2
1940	20.3	14.4	5.9

Ez a szaporodás és népesedés Magyarországon 1936-tól 1940-ig. Most nézzük meg még a visszacsatolt területek szerinti népesedést.

				Természetes szaporodás
Trianoni terület	1940	19.5	14.3	5.9
Felvidéki "	1940	22.6	14.8	7.5
Kárpátalja "	1940	29.1	15.4	13.7

Ha szeretjük a számokat összeveljük a *magyarság tragédiája komorlik fölénk.* Feltűnhet öt év népesedési statisztikájában sehol egy vigasztaló sor. *Mindenütt a csökkenés, feltartóztathatatlan halál gondolata kísért!* Egyetlen vigasztalás a visszatért felvidéki területek szaporodási arányszáma. De itt meg az a fájó, hogy a magyarság rovására a rassza, tehát más-más népek van éppen hátszeres szaporodása, mint a magyarnak. Ha most komolyan vesszük a számokat, akkor érjük meg igazán, hogy mekkora veszedelem fenyeget bennünket. Különösen, ha meggondoljuk azt, hogy a környező népek szaporodási arányszáma a magyarság szaporodási arányszámának 2—3—4-szerese. A magyarság pedig [redacted] de biztosan fogy. Öt év előtt még 6·1 ezrelék a természetes szaporodás, 1940-ben pedig már csak 5·9 ezrelék. Két tized ezrelék, nem soknak látszik, de-téső, 1941-es év szaporodási arányszáma az öt ezrelék alatt lesz. Legalább is az előzetes jelenlések ezt árulják el. Ez pedig a lassú, de biztos visszafejlődésnek a jele.

De mi az oka, hogy nálunk Magyarországon ilyen szomorú jelenségeket látunk? Mi az oka, hogy úgy elterjedt az egyke, vagy az egyke?! Végeredményben ez az oka a lassú szaporodásnak. Ez a végső oka a születési és szaporodási arányszám végzetes csökkenésének. Ez az egyke, vagy egyke, amelyik *gyakran arányban pazarló a parasztság és középosztály körében.*

[redacted] mint dicsőszemléléről, nyugtalankodó és hiányzó lelkiségről, mint amelyek okai az egyesnek, vagy egykének. Lehetne beszélni gazdasági, ideiglenes okokról, elvhajhászásról. De különösen meddő vita volna. Azt kell megállapítanunk, hogy az egyke és egyke oka végeredményében lelki is, gazdasági is. Úgy is mondhatom: *lelki-gazdasági krizis.*

Az már ízlés dolga, hogy melyik elsődleges és melyik másodlagos ok. Bármelyiket veszem is, mindkettő egyaránt veszedelmes és bármennyire vakmerőségnek látszik is kijelenteni, de tény az, hogy egyiknek megszüntetésével, a másik is meg fogszűnni.

Mi tehát a teendő? Hogyan lehet segíteni?

Legelőször is *szükség volna egy átfogó örökösödési törvényre és családvédelmi törvényre.* Ilyen törvényjavaslatot nyújtott be vagy négy-öt évvel ezelőtt a szabadelvű református egyházmegye. Ez a törvényjavaslat az örökösödés terén a három [redacted] dot [redacted] ban a Családvédelmi [redacted] törvényjavaslatot. Erről a törvényjavaslatról azonban csak elkapott kisebb kis hírszolgáltatás [redacted] az illetékesek szóra sem méltatták. Természetesen megértjük a mélyebben hallgatást, ha csak kivonatosan is e sorokban olvashatjuk a javaslatot. Ime-a vezredelmes javaslat kivonata:

Sajgóan büntetendő minden olyan ujságközlemény, amely a családok magánéletével foglalkozik és azoknak benső ügyeit szellőzteti. (Ime az ok, amiért a sajtó hallgatott róla, még a magát nemzeti szociálistának nevezett sajtó is.) Továbbá, hogy *nőtlen férfiakat* közszolgálatban, közintézetekben, közüzemeknél csak *ideiglenes* hatállyal alkalmazzanak. A házasságkötéskor minden alkalmazottnak hat havi, gyermek születésekor három havi *fizetését folyósítsák rendkívüli segélyként.* A családi pótlékot emeljék fel 100—300 százalékkal, mert hiszen elvárhatjuk, hogy az az ember, az a *szülő*, aki gyermeket nevel, tehát a nemzet fennmaradásáról önmaga elégtelése árán is gondoskodik, *többet érdemel mint az, aki* [redacted] *tése elhordásával.* Alítanák fel a fajbiológiai és eugenikai intézeteket s tiltnák meg a magyarról eltérő fajokkal való házasságot. Több és ártalmosságban ismert egyéb javaslatról utalunk, a fentiekben rövid kivonat képezi a Családvédelmi Szövetség javaslatának „vezredelmes" részét. Mindnyájan, egyakaratul aláírnk és helyeznünk kitjuk! Mindnyájunk alatt érve természetesen azokat, akik *nem a szólam-magyarságot*, hanem a tettekben megnyilvánuló magyarságot vallják és élik a felelősséget érezzük a magyarság jövője iránt.

De megdöbbenünk az az egyöntetű hallgatás, amely a javaslatot agyonhallgatta. [redacted] it nálunk a vita szen, hogy [redacted] a bal füle fakerevényről, vagy a jobb szeme nádszálról lehet-e [redacted] faji származásúak, vagy hogy a zöld [redacted] zuloúma ruha jelképezi-e igazán a mélymagyarságot, de valóban elevenbe-vágó és élet-halálról szóló — s egyetlen helyes családvédelmi javaslatra nem érünk rá szót veszteglni. Ebből is megállapíthatjuk, hogy napilapjaink, — melyek a közszellemet irányítják — *csupán pártpolitikát és nem magyar politikát szolgálnak.*

(Folytatjuk.)

A vonatkisérő!...

Irta: Dr. Nagy Sándor

...Zihálva zug az éjszakában
Célja felé a gyorsvonat —
S mint mesetálton, végtá [redacted]
Viszi az embersorsokat.

Fények gyulnak az éjszakában,
Amerre utján elrobog.
Meg-meg torpan az állomásban,
Acélszivében gőz dobog.

Röpül a perc s telik az óra.
Egyszer-kétszer még meg-meg áll
A büszke táltos!... a virradóra
Közeledik a vámhatár!...

Utasok kiszállnak, elrohannak;
Egy-egy, aki még visszanéz,
Aki magával: marad vannak
Azok a mindig tétlenkedő
Munkában, gondban népadó árnyak
... Kszegyi óhajt vigrázva, tsove
S mindezért falat kenyeret szeresve!..

Ezüstös csillámú szárnyaskerékem
Zihálva, zugva száll a Végzet
... Ma még!
Holnap!... talán már

Ülted csupán egy villanás;
Rövid öt után végtelenő
Kevés öröm!... egy álomda...
Gyakori bú!... a vonatkisérő,

*

Lapunkban sok költeménye jelent meg dr. [redacted] tanárról mellett sokat foglalkozik irodalommal. Költeményi közül a fenti egyik legalkalmasabbik, amelynek főhőse, a vonatkisérő. Időtetszerű árnyképben [redacted] kollemányt: mindig tetszésre, népszerű lesznek, akik mindent a családjáért [redacted] Mégis élettik csupán egy villanás, kevés öröm, gyakori bú, ez a vonatkisérő sorsa. Szerl

KISVÁROSI LÉLEKTAN

Tanulmány.

Irta: —r —f.

[illegible] Bihalszőrcsökre helyezett [illegible] felsőbb hatóságom, ez új helyemen első[illegible] úgy éreztem magamat, mint a szárazra kivetett hal, amely az idegen és szokatlan környezetben, sehogy sem találja meg a helyét. Vendéglőkbe voltam kénytelen járni és csak messziről láttam a meghitt baráti köröket és társas összejöveteleket. Emberszerető és barátkozó természetű vagyok és ezért bizonyos nosztalgiás vágyakozással és némi irigykedéssel figyelgettem őket. Mint akit nem engednek be a lakodalmas házba és csak így, a kerítésen kívül élvezheti a konyha felől feléje áradó finom illatok foszlányait.

Ez az állapotom szerencsére nem tartott sokáig. Csak addig, míg az előírásos tisztelgő látogatásaimat az intelligenciánál meg nem kezdtem. Jóleső érzéssel és megnyugvással vettem tudomásul, — amit már eddig is láttam, — hogy mindenki kivétel nélkül kedves, barátságos és szimpatikus uriember. Az ilyen kishelyeken szokásos széthúzásnak, egyenetlenkedésnek, az egymást meg nem értésnek sehol, addig még a legkisebb nyomát sem találtam.

Ez a baráti, egymás iránt való megértés, úgy sugárzott le az arcokról, mint a telihold képe a tiszta, csillagfényes éjszakában.

— Uramisten! — Sóhajtottam fel hálatelt szívvel az ég felé, milyen sok szépet és hasznosat művelhet itt ez a társadalmi réteg.

Azonban, — különben hagyjuk ezt majd későbbre.

Az első megállapításom a lehető legjobb volt, mire a további látogatásaim során, — beszélgetés közben, ki is tértem. Mindenki helyeselte és elfogadta ezt a véleményemet, — de azért közben ajánlgatták, hogy mint idekerült új embernek nem fog megártani, ha a szememet egy kicsikét jobban kinyitom. Ezt néhol olyan kételkedést is kifejező fejcsóváló figyelmeztetéssel is mondták, hogy akaratlanul is a tanító bácsi nádpálcájára kellett gondolnom. Aki bár oktató szeretettel mutogatja vele a táblára felírt i, meg u betűt, de mégis olyan figyelmeztető lendülettel is, hogy értse meg belőle a nebuló azt is, hogy azt a pálcát egyéb célokra is fel lehet használni.

Mindig megköszöntem a szíves figyelmeztetést és soha sem mulasztottam el ilyenkor megjegyezni, hogy majd vigyázni fogok, annál is inkább mert igen rossz emberismerő vagyok. Ezt a megállapításomat magamról sokszor meg szoktam tenni. Egyrészt mert még sehol sem találkoztam olyan emberrel, aki magáról ezt állította volna. Sőt, eddig mindenki azzal kérkedett, hogy ő milyen nagyszerű ilyen, meg olyan emberismerő. Másrészt, ezt a kijelentésemet mindig a magam hasznára tudtam kamatoztatni. Ez egy olyan horog volt, amit a halak mindig bekaptak. Először is jóindulatu szimpátiát arattam vele, mert a házigazda alá lovat adtam ezzel, amivel alkalmat adtam neki arra, hogy az emberismeret kuszabogos tudományából előadást tarthasson. Szinte hihetetlen, hogy az ilyesmiért, milyen hálásak is tudnak lenni az emberek. Másodszor kényelmet és szabadságot jelentett, mert azután nem kellett tennem mást, csak kortyintgatni a különféle likőröket és [illegible] a pogácsát, amivel szíves háziasszony megkínált. Igaz, hogy közben hümmögetnem is kellett, — hiába! ingyen semmit sem adnak, — de ebben már volt némi gyakorlatom úgyannyira, hogy közben a fantáziámat szabadjára is engedhettem.

Közéleti szereplésem is megkezdődött, bár ezután nem igen áhítoztam. Valamelyik egyesület a sok közül, közgyűlését tartotta, melyre el kellett mennem, ha akartam, ha nem. Mert egy másik egyesület elnöke személyesen jött el értem, aki formálisan karonragadott és cipelt magával. Nem diadalmasan és büszkén, inkább egy kicsikét mérgesen. Mint akinek a szent szolidaritás nevében szolgálatot kell tennie a másik versenytárs egyesületnek is, de azért ez a szívesség ne látszék annyira szívből jövőttnek. Így viszik a vasárnapi vadászok, a végre valahára elejtett nyulat haza, ahol most merje csak mondani az asszony: kocavadász. A pléhharc viselése nem mindenkinek sikerülhet százszázalékosan, ebhez is külön tehetség kell. Az én elnököm ebben úgy látszik tehetségtelen volt.

A közgyűlésen a ládagyáros barátom mellé kerültem, aki mindjárt azzal kezdte, megkérdezte tőlem, hogy jóba vagyok-e azzal az [illegible] egyesület elnökével.

— Igen, — válaszoltam. — Kedves és megnyerő modoru úriembernek ismerem.

— Ah! — legyintett a kezével. — Látszik, hogy új ember vagy. Nem ajánlom pedig a barátságát.

— De miért? — kérdeztem kiváncsian.

— Nem a legrendesebb ember — válaszolta és közben fanyarul összehuzta a száját.

— Talán valamit elkövetett? — érdeklődtem tovább.

— Tudtommal nem.

— Haragban vagy vele talán?

— Ezt sem mondhatom éppen, de azért olyan se hideg, se meleg. Tudod egyszer régen, már nem is emlékszem rá, hogy mi volt, csak arra emlékszem, hogy nem viselkedett velem szemben úgy, mint uriembernek kellett volna. Vedd tudomásul — figyelmeztetett —, hogy te sem lehetsz mindenkivel jóba. Választanod kell, vagy-vagy!

Ezzel [illegible] is ugrott a másik szomszédjához és azzal merült el valami érdekes beszélgetésbe. Udvarias és figyelmes volt, [illegible] meg kell hagynom. Mert magamra hagyott, amivel módot adott arra, hogy a kijelentésen gondolkozhassam.

Mindenesetre nem értettem az egészet. Hogy miért kellene nekem nem jóba lennem valakivel, — aki soha még nem bántott, csak azért, mert ez az illető egy másik, újonnan szerzett barátommal rossz viszonyban van.

A gyűlésen engem is megválasztottak valaminek. Emlékszem, akkora éljenzést senki sem kapott mint én, amikor a nevemet felolvasták. Biztosan már elérkezett odáig is a jóhírem — állapítottam meg magamban megelégedetten. Vagy várjunk csak! — legyünk saját magunkkal szemben is tárgyilagosak. Vagy talán éppen ezért, — mert a híremből még nem érkezett idáig semmi? Esetleg akkor nem éljeneztek volna ennyire. Különben is, jobb lesz, ha hagyjuk ezt. Az ember nem a multjában él, se a jövőjében, hanem a jelenében. A jelen pedig ez a viharos éljenzés, ez a majdnem kézzel fogható valóság, ami akkor is tény marad, ha nem is tulozzuk el a jelentőségét.

Egy pillanatra játszottam azzal a gondolattal, hogy nagy embernek képzeljem magamat. A mellemet is feszegettem egy kicsikét, mert hiszen hiuság is van a világon. És én is csak gyarló ember vagyok. A hiusággal is úgy vagyunk mint a szakállunkkal. Velünk született és hiába borotválkozunk meg mindennap, másnapra újból csak kinő.

A hiuságom belső kényszerétől hajtva, kellett, hogy odaszóljak a ládagyáros barátomhoz, akitől elvártam, hogy legalább is gratulálni fog. Kívántam élvezni ezt az éljenzést fenékig, hogyha már egyszer a tömegből csurrant, csöppenjen valami az egyénből is.

— Hogy miért volt ez a nagy éljenzés? — fordult felém a ládagyáros barátom. Hát én megmondom neked. Mert új ember vagy, idegen. Nem ismernek. Figyeld csak meg, minden új embert először „felkapnak". Azután kutyába sem veszik. Légy nyugodt, egy esztendő mulva neked sem fognak ennyire éljenezni.

— Miért ne? — védtem az éppen most született népszerű égemet. Én senkivel sem fogok veszekedni, sőt inkább mindenkivel jóba akarok lenni.

— Naiv lélek vagy, — de majd meglátod!

Egy kicsit irigykedik biztosan ez a ládagyáros barátom. Ezzel vigasztaltam, de lehet, hogy csak áltattam magamat. Mindazonáltal egy kicsikét nyakonöntve éreztem magamat.

Gyűlés után megint a másik egyesület elnöke csatlakozott hozzám. Bizalmasan közölte velem, hogy óvakodjam attól a ládagyárostól. Zűrzavaros ember, gyenge jellem — mondotta. Azzal csak a javamat akarja, hogy figyelmeztetett erre, mert még új ember vagyok itt és mindenkit még nem ismerhetek.

Ő is azt a nótát fujta, mint a ládagyáros, még a szöveg is majdnem egyezett. Azzal vált el tőlem, hogy válasszak. Vagy ő vagy az a másik, mert mindkettőjükkel jóba nem lehetek.

Szédelgő fejjel köszöntem meg a szíves figyelmeztetést. Ilyen köszönő szóval búcsúztam el a ládagyárostól is, amiért [illegible] jellemem ugyan egy kicsit felhuzta az orrát, hogy most a kétkulacsosság hibájába estem. De siettem megnyugtatni, hogy ez még nem hiba, mert más még nem tud róla. Azt a tételt pedig, hogy az ember először saját maga előtt legyen igaz, — csak valami keleti álmodozó tudós találhatta ki. Mi pedig a művelt nyugaton élünk.

A végén mégis úgy belezavarodtam ebbe a problémába, mint a szemérmes lány az első ölelésbe. Nem tudtam eldönteni, hogy ebben a két emberben most két barátot vesztettem-e, vagy pedig bennük két ellenséget szereztem-e magamnak?

(Folyt. köv.)

NAGYVILAG KIS HIREI

Kilencmillió dollár értékű magyarországi arany vándorolt ki Amerikába, amelynek létezését sokáig tagadták bizonyos körök, most pedig beismerte, bizonyítgatja bizonyos Szegedi László, hogy igenis, ott van — írja az amerikai Egyetértés májusi száma.

Indiában valami készül. Az egyik angol lap, a Times arról számol be, hogy az angliai hadsereg öt indiai ezredét újból Indiába küldik az ottani brit erők megerősítésére. Politikai körökben nagy feltűnést keltett ez a lépés, mert eddig nem számítottak arra, hogy az indiai brit erők erősítésre szorulnak.

Afrikában, Sollumnál, szétverték kedden az angol erőket a német-olasz csapatok. Angol részről indiai csapatokat is dobtak be a sollumi csatába.

Csapatszállító autók egységesítése 1934-ben indult meg a Német Birodalomban. Részben a hadsereg irányította typus egységesítés kiküszöbölte azt, hogy a száz és száz féle különmodellek miatt a német vonaloszlopoknál a javítás és alkatrész cserék akadályba ütközzenek. Ez az oka a német boszorkányos gyorsaságnak.

A háborús sebesülteken végrehajtandó sebészeti operációnál jelentős dolog az emberi testbe jutott idegen fémanyag (golyó, gránátszilánk) helyzetének megállapítása. Sok kísérletezés után a német sebészet magasfeszültségű elektromos készüléket szerkesztett, amellyel a testbe jutott fémanyag pontos helyét megállapítják, így megkönnyítik az operáció végrehajtását és a sebesült szenvedéseit.

A világháborut kirobbantó szarajevói orgyilkosságot dicsőítő emléktáblát a német csapatok a városba való bevonulásukkor megmentették a pusztulástól és hamarosan a berlini hadimuzeumba viszik.

Amerikában Roosevelt elnök elrendelte valamennyi német és olasz követelés, valamint az összes megszállott európai országok követeléseinek azonnali befagyasztását, amennyiben ez már korábban meg nem történt.

„Járt már erre török, tatár, mégis magyar ez a határ!"

Ez a jelmondat hirdeti a legszebb, legigazibb, 1941 évi magyar munka befejezését, a (bukovinai és óromániai székely magyarok helyiesebben csángók) Bácska véráztatta földjére való visszatelepitését. Kinek ne dobbanna meg a szive, kinek ne szökne örömkönny a szemébe annak hallatára, hogy 13.006, mostanáig idegen földön, az önkéntes száműzetés keserű kenyerét evő magyar lélek, 178 évi távollét után, újra hazatért. Haza, az Isten áldotta magyar földre. Leirhatatlan az az érzés, ami ott hullámzik szivükben, erre a boldog valóságra: hazatértünk. Két-három hónapja volt alkalmam két andásfalvi székely magyarral beszélgetni. Még akkor úgy volt, hogy az andrásfalvaiak egy részét szomszédunkba, Pápára fogják telepiteni. A pápai, ugynevezett Wittmannmajor lett volna telephelyük s ők eljöttek, hogy megnézzék az új hazát és hirt vigyenek az otthonmaradottaknak arról, hogy milyen a föld, a viz, a rét, a levegő, a lakás. Szinte a honfoglaláskori magyarok jutnak eszembe, akik előre jőve földet, vizet és füvet vittek vezéröknek, hogy megmutassák milyen ez a föld. Hallgattam izes, szép kiejtésű magyar beszédjüket. Megdöbbentem és pirult a orcám. Micsoda árulás volt ezek ellen, hogy csak most gondoltunk a visszatelepitésre. Micsoda szörnyű bűne a multnak, hogy ezek az izig-vérig magyarnak maradt emberek, soha semmiféle jelét nem látták annak, hogy valaha is visszakerülhetnek újra igazi hazájukba, ahonnan az osztrák önkény küzte őket. Micsoda szörnyű bűn és árulás volt a világháború elejéig terjedő időszak, amikor a magyarság 100 és 100 ezrei pusztultak, vesztek idegenben.

Pirult az orcám és ökölbe szorult a kezem, mikor elmondották, milyen szörnyű bánásmódnak vannak kitéve a románok részéről. Oh, még *akkor* nem volt szó a Bácskáról, és még *akkor* nem hallottunk a magyar kormány telepitési akciójáról. De végre itthon vannak és mi dobogó szivvel, boldog örömmel üdvözöljük őket újra magyar földön. Isten hozott benneteket drága magyar véreink! Legyetek boldogok az „új hazában", igazi hazátokban! Legyetek élő erődvonalai magyar határoknak, eleven sövénye, melyet soha, semmiféle áradat nem tud elsöpörni a helyéről. *Ti igazán magyarok vagytok!* Ti valóban megmutattátok, mit jelent magyarnak lenni! 178 keserves, küzdelmes év viharában, elnyomásban magyarok maradtatok! Tanultunk tőletek! A leckét jól megjegyezzük: *szenvedésben a hit, elesettségben a reménység, megpróbáltatásban a szeretet, e három együtt megtart magyarnak bennünket!*

—dyos—

Hétről-hétre

Aki figyelemmel kisérte a Jud Süss cimű film két hét előtti előadásait, a látogatottság és az érdeklődés mellett is egy döbbenetes tény megállapitásához juthatott. A film — meg kell adni — tömegeket mozgatott meg; nem egy ember nézte meg, aki életében vajmi keveset jár filmelőadásokra, olyan is akadt, aki kétszer, sőt háromszor nézte meg a zsidóság törtetéseinek gyalázatos képeit. Az előadások látogatottságának bizonyossága, hogy a hirdetett előadásokon kivül is kellett előadást tartani. De megdöbbentő volt az, hogy majdnem minden előadás alkalmával az olcsóbb helyeken csak gyéren szállingóztak a mozilátogatók. Igaz, hogy e helyeket csak a gyermekek szokták megtölteni, akik e film megtekintéséből ki voltak zárva, igaz az is, hogy az egyszerűbb emberek nem szivesen nézik meg az idegennyelvű filmeket, mint a Jud Süss is volt. Mégis feltűnő az, hogy az egyszerűbb magyar testvéreket a harmadik zsidótörvény árnyékában nem érdekli a munkás és dolgozó tömegeket kizsákmányoló liberalizmus megteremtői, a zsidóellenes, szókimondó propagandafilm.

Az egyszerűbb, magyar néposztályt beteges, nemtörődöm magatartásából ilyen nehezen lehet kimozditani. Igaza volt egyik szemlélőnek, aki megjegyezte, hogy külön előadásokon kellett volna a közömbösek, az egyszerűbb emberek figyelmét felhivni a film jelentőségére. Vagy talán kézenfogva vezetni kellett volna ezt a réteget és megmutatni neki: nézd, ezek a te ellenségeid, óvakodj tőlük és kerüld őket!

*

Majdnem egész héten át tartott — hirek szerint — a celldömölki húsiparosok elleni vizsgálat, a jogosulatlan áremelés és [redacted] miatt, amelyeket az előbbi időben elkövettek. Már korábban ismételten kérték a húsiparosok a marhahúsárak felemelését. A felemelésre igéretet is kaptak, amire az árakat a megállapitott 1·94 P-s árnál drágábban adták, az áremelést megengedő rendelkezés megérkezte előtt, amit a nyomozások során a könyves vásárlók könyveiből is megállapitottak. Igy több húsiparos ellen megindult az eljárás.

Mégis csak furcsa a magyar élet, amely egyik oldalon a az illegitim vagyonszerzés ellen küzd, s a testvéri megértést hirdeti, a másik oldalon pedig megszorult és szükségben szenvedő embertestvérét kihasználja. Senki sem szereti a hatósági ármeghatározásokat, de önkéntelenül meg kell kérdeznünk, vajjon mit szólnának a húsiparosok ahhoz, hogyha az egész kereskedő és iparostársadalom az általuk mutatott példát követné? Ha szükség volt a hatósági ármegállapitásokra, a rendkivüli viszonyok okozta helyzet következtében, a közös teher viselését az egész társadalom közösen vállalja s még a húsiparosok se legyenek kivételek abban.

*

Sok szó esik mostanában a vásárlási könyvecskékről. Sokan kérdik, miért volt szükség a bevezetésükre? Néhány gondolat, amely felvetődött bennünk, talán megadja a választ sokak kiváncsiságára. A miniszterelnök úr nemrég kénytelen volt másodizben erélyesen figyelmeztetni a gazdasági kulcspoziciókat kezükben-tartó zsidó korifeusokat, hogy hagyják el helyeiket s öntudatos magyar szakembereknek adják át. Néhány zsidó megszivlelte az erélyes figyelmeztetést, de még sok igyekszik kivárni az esetleges számukra kedvező változást s nem adta át helyét. Az eddigi két zsidótörvény, a fenti figyelmeztetés sajnos még nem talált magas részről sem teljes megértésre. Néhány hónap mulva, amikor a vásárlási könyveket beszedik, a hatóságoknak modjukban lesz megállapitani, hogy kik a hazai Jud Süsöknek még ma is a boldogitói! A keresztény kereskedőknek is alkalma van néha meggyőződni arról, hogy a magyar kereskedelemnek kik az alibi támogatói, akik olyan cikkeket keresnek csak náluk, amit kedvelt zsidaiktól nem tudnak megszerezni. A miniszterelnök úr eltávolitja az ország gazdasági csúcshelyeiről a Chorinokat, Vida Jenőket, Goldbergereket, de mikor fogják megérteni a nép széles rétegében, a mai zsidóellenes időkben, hogy vásárlási könyvecskéikben nincs helye, Farkasok (?), Róthok, Deutschok, Becher és Mayersbergek és Kosztolitzok s egyéb jólismert zsidó neveknek!

Egy leányka büszkén megmutatta vásárlási könyvét, hogy abban nincs zsidó cég neve. Ez a kislány már érti a kormányzat intézkedéseit, sajnos még sok gyászmagyar nem érti. Ezek a magyar faj árulói. Vásárlási könyvedet ne csufitsa zsidó cég jellegzetes neve!

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS

Mindazon jó rokonoknak, ismerősöknek és jó barátoknak, de különösen a Vasutas [redacted] mély f[redacted]ak enyhiteni igyekeztek, [redacted]gadják ezúton is hálás köszönetünket.

Celldömölk, 1941 június 20.

Varga Károly
és neje.

IFJ. KÁROLYI ISTVÁN
m. kir. Földművelésügyi Minisztérium által engedélyezett
INGATLANKÖZVETITŐ
irodája
CELLDÖMÖLK, GRÓF TISZA ISTVÁN (SÁGI) UTCA 23.
KÖZVETIT:
bérházakat, családi házakat, villákat, telkeket, szántóföldeket, szőlőkerteket, haszonbérleteket és mindennemű ingatlanokat.
Megbizásokat vételekre és eladásokra elfogad!
Eredményes és gyors lebonyolitás!

Jánosházi polgári iskola tornaünnepélye

A jánosházi polgári iskola Urnapján tartott szokásos tornaünnepélyéről már röviden beszámoltunk. Szokásos azonban csak az időpont és a keret volt, mert a műsor minden vonatkozásban teljesen újszerű és Jánosházán ezideig nem látott játékok bemutatása volt. Az alig 12—16 éves gyermekek tornakészsége lekötötte a szemlélőket. Jánosházán jó anyag áll a testnevelési tanár rendelkezésére, de az anyag az még magában véve tehetetlen, azt ki kell kepezni és most attól függ, hogy ki az, aki az anyaghoz hozzá nyul. Jelen esetben, mint a mutatványok bizonyitották, mester, sőt talán nem túlozok, ha azt mondom, hogy művész volt az, aki a látott mutatványokra a fiatal gyermeksereget betanitotta. Minden várakozást felülmult a hét kisasszonynak a talajtornája, amelyet a közönség szűnni nem akaró tapsorkánnal jutalmazott. Szükségét érzem, hogy névszerint is bemutassam a kis „tornászbajnoknőket" (torna mutatványok után nem merem kislányoknak nevezni őket): Bakó Éva, Vendrő Ilonka, Encsei Juci, Szalay Emmi, Bolla Ilonka, Molnár Paula és Máthé Éva. Nem is lehet határozott vonallal elválasztani egyik műsorszámot a másiktól, mert a műsor minden egyes pontja a várakozást és minden elképzelést felülmult.

A táncbemutató megrendezője és sikerre vivője Iván Gizella tanárnő, míg a tornász-csapatok betanitása és az egész tornaünnepély levezetése Rajczy István testnevelési tanár érdeme. Csak sajnos ez volt Rajczy tanárnak első, de reméljük nem utolsó tanitási éve Jánosházán, bár az ősszel már Szombathelyen kezdi meg a tanitást. Pedig Jánosházának igen nagy szüksége lenne ilyen izig-vérig sportemberre, aki úgy kicsit felrázná és testnevelés szempontjából megszervezné a fiatalságot. Mert amint láttuk, az ő keze alatt hajlékonnyá vált a gyermek úgy, mint a felnőtt sportoló. Reméljük, hogy Szombathelyről is segit bennünket, illetve irányitja sportéletünket. M. L.

Cipőket oldottak fel a zár alól

A közellátási miniszter 17-i hatállyal zár alól újabb bőrtalpú lábbeliket szabaditott fel. A felszabaditott lábbelik jegyzékét minden iparos és kereskedő, aki bőrtalpú lábbeli forgalombahozatalával foglalkozik, üzletében kifüggeszteni köteles.

A feloldott bőrtalpú lábbelifajták közül néhány:

Fehér (fehérbelétes) férfi félcipő (39. számtól felfele), férfi félcipő (39. számtól) düftin felsőrésszel, lakkcsos férfi szandál, saru és vikend cipő, fehér és szines (ide nem értve a barnát és feketét) női regatta, sport és trotőr félcipő (35. számtól), fehér és szines (ide nem értve a barnát és feketét) női zárt és pántos, kivágott és köröm félcipő (35. számtól), arany és ezüst női zárt és pántos, kivágott és köröm félcipő, női estélyicipő, szandál, szandalett és saru, fehér gyermek, fiú és leányka magasszárú cipő, 23—24 számig.

HIREK

— **Díszebéd a Kormányzó születe-**
[illegible] délelőtt az [illegible] intézkedések voltak. Délben Celldömölkön Skszel Károly ezredes, járási katonai parancsnok díszebédet adott a Grill-szálló emeletében. A díszebéden Skszel Károly ezredes mondott pohárköszönőt. A díszebéden jelen voltak: dr. Nemes Vazul r. k. plébános, Molliórisz János ev. esperes, Nádaudy Lajos ref. tanítókar, dr. Hetlhássy Jenő főszolgabíró, dr. Hetlhássy István elszerelés, Laiki Tivadar főjegyző, dr. Dombay Alajos járásbíró, Mandeville Ferenc m. kir. állatorvos [illegible] szerelő, dr. Vecse Lajos, dr. Ajszy Béla, Németh Sándor és Paár József bankigazgatók, dr. Pintér József ny. főjegyző, Vas Béla mév. főtisztviselők, Vigh Lajos mév. szertárnok, Merész Károly áll. tanítók h., Bántai Miklós birtokigazgatók, Kircher Elek ig. főmérnök, Megyeri János a. g. jegyző, Szabó Jenő isv. tőkatanó, Ludván Sándor ev. ig. tanító, Hajas Dénes ny. ev. ig. tanító, Ujváry Vilmos r. k. tanító, Tóth Dénes ev. tanító és Ujvári Kálmán zászlós.

— **Doktorrá avatás.** Meszlerbáry Károly csillagvizsgálni iskolát e hó 11-én a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen a [illegible]

— **Honsz gyűlés.** A Honsz celldömölki [illegible] az országos elnökválasztással kapcsolatban, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

— **Presztbiteri gyűlés.** A celldömölki [illegible] tart az evangélikus lelkészi odhonban.

— **Sértő Kálmán meghalt.** Sértő Kálmán, a legragyogóbb szemű kivilő [illegible] gyaz lirikus elköltözött az élők sorából. A megényegben lemgedő halott barátai e hó elején Erdélybe küldték, hogy a magyarlaki levegőn súlyos gégetuberkulózisából kigyógyuljon. A gyalui havasokba ment üdülni, ahol hétfőn meghalt. — Nagy társadalmi akció indult meg a Turul Szövetség vezetésével, hogy Sértő Kálmánt méltón eltemessék

— **Ev. egyházmeggei számvevőszéki gyűlés.** A kemenesaljai ev. egyházmegyei [illegible] számvevőszéke hétfőn délelőtt az [illegible]-n'ci iskolában Szabó István kemenesmagasi ev. lelkész elnöklete alatt ülést tartott.

[illegible] Eladó a Sághegyen [illegible] bi szőlőbirtok. Nagy pincével és czelettes lakóépülettel. A szőlő legkeresettebb bor- és czeniegszőlővel van beültetve. Ugyanott 50 hl eladó minőségű sajtbor is eladó. Bővebb felvilágosítást ifj. Károlyi István ingatlan forgalmi irodája Celldömölk, ad.

— **Halálozások.** Punkás Kálmán csillagvizsgálni iskolai, élettének 47. évében rövid szenvedés után 1941 június 16-án hajnali 2 órakor elhunyt. Temetése június 17-én délután 6 órakor volt az csillagvizsgálni [illegible]. Özvegye és hiányait rá [illegible] — Az elmúlt héten három [illegible] ha temettek, hétfőnek történt vidékünkön. Varga Károly mév. Hálózati munkás [illegible] nevű 15 évesen 1 hónapos 17-én elhunyt [illegible] nagy részvét mellett. [illegible] 17 éves [illegible]

— **Kötelező az elemi iskolákban a VII. osztály.** A közoktatásügyi miniszter [illegible] hi, mely szerint az 1941 [illegible] 1-től kezdve valamennyi népiskolákban kötelező az I. osztályban a mindennapi tanítás bevezetése [illegible] a folyó tanévben már be volt [illegible] I. osztály, ott a II.

NEMZETI MOZGÓ MŰSORA

Vasárnapon. Június 21-én, szombaton este 9 órakor és 22-én, vasárnap délután fél 3, fél 5, fél 7 és este 9 órakor kerül bemutatásra. Deanna Durbin örökértékű énekes világfilmje. Dalbetét: „Csak egy kislány van a világon." Rendes helyárak! Magyar világhíradó.

— **Borbély- és fodrászüzletek nyitva tartása.** A celldömölki fodrászüzletek kérelmére a járási főszolgabíró elrendelte a helybeli borbély- és fodrászüzletben a teljes vasárnapi munkaszünetet. A munkaszünet Szent István napjára is vonatkozik. Ha szombaton vagy hétfőn is ünnep van, déli 12 óráig nyitva tarthatnak a fodrászüzletek. A munkaszünet tartama alatt meg a magánházaknál, meghívásra sem végezhető semmiféle fodrászipari munka.

Ócskavasat fémhulladékot, ócska ipari és mezőgazdasági gépeket a legmagasabb áron vaszek. Bagits Sándor vas és fémgyűjtő, Celldömölk.

— **Beírások a celldömölki rk. polg. leányiskolában.** Június 26-án és 27-én délelőtt 8—12 óráig. Akik először iratkoznak, a szülőkkel együtt tartozzanak megjelenni s hozzák magukkal 1. anyakönyvi kivonatukat, 2. oltási igazolványukat, 3. utolsó iskolai bizonyítványukat. Mivel a létszámot az ki Rendtartás korlátozza, kérték a helybelieket, hogy lehetőleg az első napon iratkozzanak, mert kellő számú jelentkezés hiányában vidéki tanulókat vesszenek fel.

— **Katonai szolgálatra önkéntesen jelentkező karpaszományosok és nem karpaszományosok, felvételi kérvényüket** júliusban 15-ig adhatják be a szombathelyi 8. honvéd kiegészítő parancsnoksághoz.

6 család méh eladó. Cím: Csapor vendéglő Celldömölk, Ostffy-tér.

Levente sportünnepély

A celldömölki járás leventéi 1941. évi június hó 22-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel a celldömölki sportpályán járási levente sportversennyel egybekötött levente sportünnepélyt rendeznek, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a Vezetőség.

A járási levente sportünnepély műsora:

1. Felvonulás.
2. Himzekegy (Celldömölki Levente Egyesület zenekara).
3. Zenés zászló gyakorlat (bemutatja a Csöngei Levente Egyesület).
4. 100 m-s sikfutás II. és III. Korcsoportok.
5. Sáydobás II. és III. Korcsoportok.
6. 4x100 m-s sikfutás II. és III. Korcsoportok.
7. Zenés puskalengető gyakorlat (bemutatja a Csöngei Levente Egyesület).
8. Magasugrás II. és III. Korcsoportok.
9. 400 m-s sikfutás II. és III. Korcsoportok.
10. Távolugrás II. és III. Korcsoportok.
11. Gimnasztika gyakorlatok (bemutatja a Celldömölki Levente Egyesület).
12. 800 m-s sikfutás III. Korcsoport.
13. Zenés szabadgyakorlat (bemutatja a Csöngei Levente Egyesület).
14. Zártrendű puszafogás gyakorlatai.
15. Versenyzők felvonulása. — Eredmények.
16. Himnusz.
17. Díszelvonulás.

Helyárak: I. hely 1 P, II. hely 60 fill., álló hely 40 fill., katona- és diákjegy 20 fill.

A tiszta jövedelem a Celldömölki Levente Egyesület javára lesz fordítva. Felhívásokat köszönettel fogad

a Járási Levente Sportverseny Rendezősége.

Magyar Testvér!

Hazámnak vagy, ha vásárlási könyvedben szidó cég neve szerepel!

— **Erdélyi nyaralások és utazások iránt érdeklődők figyelmébe.** Az erdélyi nyaraló- és fürdőhelyekről az érdeklődőknek készséggel nyujt felvilágosítást és küld díjmentes ismertetőt a MEFHOSz idegenforgalmi irodája. Az ismertető az egyes helyekre a különböző időre érvényes árakat is tartalmazza valamint felsorolja az utazási lehetőségeket is pl. vasáton, autóbuszon, repülővel és csoportos utazások keretében. Egyéni körutazási programok ill. különegyletek elkészítésével készséggel az utazok rendelkezésére áll a MEFHOSz utazási iroda, Budapest IX., Ferenc krt. 38. Telefon: 18—72—74.

Eladó Celldömölkön egy szemelvényes szilvás, mely áll 6 szobá, 1 hall, konyha, fürdőszoba és az összes melléhelyiségekből. A hozzátartozó kert tarmó gyümölcsfákkal van beültetve. Bővebb felvilágosítást ifj. Károlyi István ingatlan forgalmi irodáin Celldömölk ad.

Szergényi Levente—Kőszentpéteri Levente 1:0. Kemenesszentpéter. A levente körzeti verseny keretébe iktatott mérkőzésen sok szép lányi közönség előtt a szergényiek győztek. Gólövő: Mező.

— **Nem kötelező a kukoricaliszt.** Június 16-tól kezdve magánháztartás részére való sütésre a sütőiparosok csak olyan kenyértésztát fogadhatnak el, amely egységes búzaliszből, egységes rozsliszből vagy a kettő keverékéből készült. A sütőiparosok vízes zsemlyen kívül más süteményt, a cukrász iparosok 50%-nál több lisztet tartalmazó kelt tésztát vagy süteményt nem készíthetnek. A zsemlye súlya 4·8 dkg-nál kevesebb, 5·2 dkg-nál több nem lehet. A zsemlye készítésénél 100 kg finom búzalisztben 15 kg egységes búzalisztet kell keverni. A zsemlyét szabad egyszer bevágva, sóval meghintve is forgalomba hozni. A zsemlyesütéshez tengerilisztet felhasználása nem kötelező. A kenyérsütéshez 100 kg lisztbez 25 kg zúzott burgonyát kell felhasználni, egységes búzalisztet használata esetén; 100 kg rozslisztbez pedig legalább 10 kg burgonyát kell a kenyérbe keverni. A sütőanél a zúzott burgonya burgonyapenellyel, illetve lisztfel helyettesíthető, ebben az esetben 100 kg zúzott burgonyát 25 kg burgonyapehely helyettesíthet.

Keresek Celldömölkön irodának is alkalmas két egymásbanyiló, esetleg egy bútorozott szobát. Azonnal jelígére a Kiadóba.

— **Leventeotthon építése Magyargencsen.** A magyargencsi levente otthon építésére Jánosa Ferenc körjegyző hősök ünnepén intézett személyes felhívására a közönség önkéntesen 1500 P készpénzt áldozott fel. A levente otthon céljára a község ingyenes telket ad, s a gazdák igérnek telket a fő kitermelésére és mindennemű fuvar ingyenes elvégzésére.

— **Egyházasrekszi—Szergény 2:1** Egyházasrekszi, Vasutis: Vesel. A hont pályán játszó kezdi leventék csak kemény küzdelem árán tudták a győzelmet megszerezni. Gólövők: Molnár és Dobai, illetve [illegible] II.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

LÁDONYI VILMOS

mév. vonatkísérő, honvéd tizedes

elhunyta alkalmával részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekezték, ezúton is fogadják hálás köszönetünket.

Celldömölk, 1941 június 18.

Ládonyi család

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

Kiadja: A Turul Szövetség Kemenesaljai H. E. Felelős kiadó: Takáts Károly.
Lapzárta: csütörtök délben 12 órakor.
Turul-nyomda nyomása, Celldömölk.